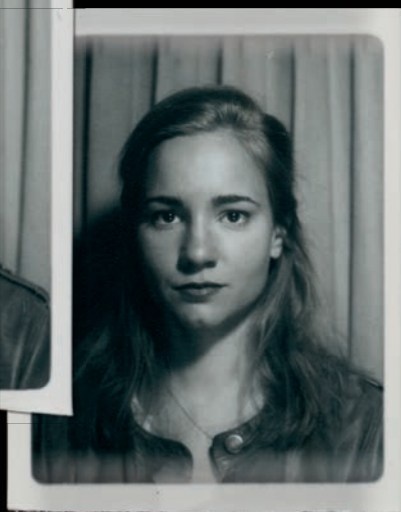

Basat en una història Delphine **real** de Vigan

edicions

62

DELPHINE DE VIGAN

Basat en una història real

Traducció d'Oriol Sánchez i Vaqué

Edicions 62

Barcelona

Títol original francès: *D'après une histoire vraie*
© 2015, éditions Jean-Claude Lattès

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 917021970 / 932720447).
Tots els drets reservats.

Primera edició: octubre del 2016

© de la traducció: Oriol Sánchez i Vaqué, 2016
© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Av. Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona
www.edicions62.cat
info@edicions62.cat

Fotocomposició: Víctor Igual
Imprès a CPI (Barcelona)

DIPÒSIT LEGAL: B. 14.662-2016
ISBN: 978-84-297-7525-9

TAULA

I: SEDUCCIÓ	13
II: DEPRESSIÓ	139
III: TRAÏCIÓ	251

Voldria explicar com la L. va entrar en la meva vida, en quines circumstàncies, voldria descriure amb precisió el context que li va permetre penetrar en la meva esfera privada i, amb paciència, prendre'n possessió. No és pas tan senzill. I en el moment en què escric aquesta frase, *com la L. va entrar en la meva vida*, mesuro el caràcter pompós de l'expressió, el to un pèl excessiu, la manera com subratlla una dramaturgia que encara no existeix, aquesta voluntat d'anunciar el tombant o la virada. Sí, la L. va *entrar en la meva vida* i la va capgirar d'una manera profunda, lenta, segura, insidiosa. La L. va entrar en la meva vida com en una escena de teatre, al bell mig de la representació, com si un director hagués vetllat perquè tot es desdibuixés al seu voltant per fer-li lloc, per recalcar-ne la importància, a fi que en aquell moment precis l'espectador i els altres personatges presents a l'escenari (jo, en aquest cas) no mirassin a ningú sinó a ella, a fi que tot s'aturés al nostre voltant, i que la seva veu arribés al fons de la sala, en fi, perquè produís un cert efecte.

Però vaig massa de pressa.

Vaig conèixer la L. un final de març. Després de l'estiu, la L. es movia per la meva vida com una vella amiga, en

terreny conegut. Després de l'estiu, ja teníem les nostres *private jokes*, una llengua comuna feta de sobreentesos i de dobles sentits, de simples mirades amb què ja ens enteníem. La nostra complicitat s'alimentava de confidències compartides, però també de coses no dites i de comentaris silenciosos. Amb la distància, i en vista de la violència que més tard revestiria la nostra relació, podria estar temptada de dir que la L. va entrar a la meua vida per efracció, amb l'únic objectiu d'annexionar-se el meu territori, però seria fals.

La L. va entrar suaument, amb una infinita delicadesa, i vaig passar amb ella moments d'una complicitat sorprenent.

La tarda anterior a la nostra trobada, jo havia assistit a una sessió de signatures al Saló del Llibre de París. Hi havia trobat el meu amic Olivier, que era el convidat d'una emissió en directe a l'estand de Radio France. Em vaig barrejar entre el públic per escoltar-lo. Tot seguit, vam compartir un entrepà en un racó amb la Rose, la seva filla gran, tots tres asseguts sobre la moqueta gastada del Saló. La meua sessió de signatures estava anunciada per a dos quarts de tres, cosa que ens deixava poc temps. L'Olivier no va trigar gaire a dir-me que se'm veia cansada, francament, i es va mostrar preocupat per saber com m'anava tot plegat. *Tot plegat* designava alhora el fet d'haver escrit un llibre tan personal, tan íntim, i que aquest llibre tingués tant de ressò —un ressò que jo no havia previst en cap moment, ell ho sabia, i que, per consegüent, m'havia agafat desprevinguda.

Més tard, l'Olivier es va oferir a acompanyar-me i ens vam dirigir a l'estand de la meua editorial. Vam passar per davant d'una cua, densa, atapeïda, vaig mirar quin autor es trobava a l'altre extrem, recordo haver aixecat la mira-

da per descobrir el cartell que ens en revelaria el nom, i llavors l'Olivier em va dir a cau d'orella crec que és per a tu. En efecte, la cua s'allargava i girava fins a l'estand on m'esperaven.

En una altra època i fins i tot uns mesos abans, allò m'hauria omplert de joia i segurament de vanitat. M'havia passat hores observant el lector en diversos salons, assenyadament asseguda darrere de la meva pila de llibres, sense que vingués ningú, coneixia aquell desconcert, aquella solitud una mica vergonyosa. Ara m'envaïa una sensació del tot diferent, una mena d'atordiment. Per un moment vaig pensar que era massa, massa per a una sola persona, massa per a mi. L'Olivier em va dir que em deixava allà.

El meu llibre havia aparegut a finals d'agost i feia uns mesos que jo anava de ciutat en ciutat, entre trobades i sessions de signatures, entre lectures i debats, per les llibreries, les biblioteques, les mediateques, on m'esperaven cada vegada més lectors.

Allò de vegades m'aclaparava, aquell sentiment d'haver-la encertat, d'haver arrossegat amb mi, darrere meu, milers de lectors, aquella sensació, segurament fallaç, d'haver sigut compresa.

Era feliç, estava satisfeta, astorada.

Orgullosa, i encara incrèdula.

Havia escrit un llibre sense ser conscient de l'abast que arribaria a tenir.

Havia escrit un llibre amb una repercussió al si de la meva família i al meu voltant que es difondria en diverses onades, amb uns danys collaterals que no havia previst, un llibre que no trigaria a designar els meus partidaris inde-

fectibles però també els meus falsos aliats, i amb uns efectes retardats que es prolongarien durant molt de temps.

No havia imaginat la multiplicació de l'objecte i les seves conseqüències, no havia imaginat aquella imatge de la meva mare, reproduïda centenars i després milers de vegades, aquella foto de la coberta que havia contribuït considerablement a la difusió del text, aquella foto que de seguida s'havia dissociat d'ella i que ja no era la meva mare, sinó el personatge de la novel·la, borrós i difractat.

No havia imaginat els lectors emocionats, intimidats, no havia imaginat que alguns plorarien davant meu i com em costaria no plorar amb ells.

Hi havia hagut aquella primera vegada, a Lille, en què una dona jove fràgil i visiblement esgotada per diverses hospitalitzacions m'havia explicat que la novel·la li havia donat l'esperança eixelebrada, forassenyada, que malgrat la seva malaltia, malgrat el que li havia passat i no es repararia, malgrat el que ella els havia *infligit*, els seus fills, potser, la podrien estimar...

I en una altra ocasió, a París, un matí de diumenge, un home deteriorat m'havia parlat del trastorn mental, de la mirada dels altres sobre ell, sobre ells, els que feien tanta por que els ficaven a tots al mateix sac, bipolars, esquizofrènics, depressius, etiquetats com pollastre envasat segons les tendències del moment i les portades de les revistes, i la Lucile, la meva heroïna intocable que els rehabilitava a tots.

I d'altres també, a Estrasburg, a Nantes, a Montpeller, persones que de vegades tenia ganes d'abraçar.

De mica a mica, vaig aixecar mal que bé un mur imperceptible, un cordó sanitari que em permetia continuar, ser-hi, quedar-me a una distància adequada, un moviment del diafragma que bloquejava l'aire a l'altura de l'estèrnium, de manera que formés un coixinet, un airbag invisible, que tot seguit expirava per la boca progressivament, un cop passat el perill. Així podia escoltar, parlar, comprendre, el que es teixia a l'entorn del llibre, aquell vaivé que es produïa entre el lector i el text, el qual remetia el lector gairebé sempre —i per una raó que no sé explicar— a la seva pròpia història. El llibre era una mena de mirall d'una profunditat de camp i d'uns contorns que ja no em pertanyien.

Però jo sabia que un dia o altre tot plegat m'atraparia, el nombre, sí, el nombre de lectors, de comentaris, d'invitacions, el nombre de llibreries visitades i d'hores passades als TGV, i que llavors alguna cosa cediria al pes dels meus dubtes i de les meves contradiccions. Sabia que un dia o altre no m'hi podria sostreure, i que em caldria prendre la mesura exacta de les coses, encara que hagués de pagar-ne un preu.

Al Saló, aquell dissabte, havia signat sense fer cap pausa. Algunes persones havien vingut per parlar amb mi i em costava trobar les paraules per donar-los les gràcies, respondre les seves preguntes, estar a l'altura de les seves expectatives. Sentia com em tremolava la veu, em costava respirar. L'airbag ja no funcionava, ja no era capaç d'enfrontar-m'hi. Era permeable. Vulnerable.

Cap a les sis, havien tancat la cua amb una cinta elàstica tensada entre dos pilons, per tal de dissuadir els últims que arribaven, obligats per tant a girar cua. A uns metres

de mi, sentia com els responsables de l'estand explicaven que ja no signaria més, *ha de marxar, no signarà més, ho sentim molt, se n'ha d'anar*.

Un cop vaig haver acabat de signar per als que havien sigut designats com els últims de la fila, em vaig entretenir uns minuts parlant amb la meva editora i el director comercial. Vaig pensar en el trajecte que m'esperava per anar fins a l'estació, em sentia baldada, m'hauria pogut estirar a la moqueta i quedar-m'hi. Érem a l'estand, drets, jo donava l'esquena als passadissos del Saló i a la tauleta on havia estat instal·lada feia uns minuts. Se'ns va acostar una dona per darrere, em va demanar si li podia dedicar el seu exemplar. Em vaig sentir a mi mateixa responent no, així, sense vacil·lar. Crec que li vaig explicar que, si li signava el llibre, d'altres es tornarien a arreglar perquè reprenguéssin les dedicatòries, i inevitablement es tornaria a formar una cua.

Li vaig veure en la mirada que no ho entenia, no ho podia entendre, al voltant nostre ja no hi havia ningú, els que s'havien quedat sense dedicatòria s'havien dispersat, tot semblava tranquil i quiet. Li vaig veure en la mirada que es deia però qui es pensa que és, aquesta estúpida, què hi fa un llibre més o dos, i no és precisament per això que ha vingut, a vendre i signar llibres?, de què es queixa?...

Jo no li podia dir senyora, em sap greu, no puc més,estic rebentada, no tinc esma, no em queden forces, vet aquí, sé perfectament que d'altres poden resistir hores sense beure ni menjar res, fins que tothom hagi passat i hagi quedat satisfet, autèntiques bèsties de càrrega, atletes sens dubte, però jo no, no pas avui, ja no puc escriure més el meu nom, el meu nom és una impostura, una mistificació, cregui'm, el meu nom en aquest llibre no val més que una caca de colom que hagués caigut per mala sort sobre la guarda.

No li podia dir si li dedico el llibre, senyora, em partiré en dues meitats, això és exactament el que em passarà, l'avisó, aparti's, mantingui's a una certa distància, el fil minúscul que lliga aquestes dues meitats de la meva persona es trencarà i llavors em posaré a plorar i potser fins i tot a cridar, i podria ser molt desagradable per a tots nosaltres.

Vaig abandonar el saló, ignorant els remordiments que em començaven a rosegat.

Vaig agafar el metro a la Porte de Versailles. El vagó anava ple, però tot i així vaig trobar lloc per seure. Amorrada al vidre, vaig començar a reconstruir aquella escena, em va tornar tota, una vegada, i encara una altra. Havia denegat una dedicatòria a aquella dona, quan només estava xerrant, no me'n sabia avenir. Em sentia culpable, ridícula, me n'avergonyia.

Escriu avui aquella escena, amb tot el que conté de fatiga i desbordament, perquè quasi tinc la certesa que, si no s'hagués produït, no hauria conegut la L.

La L. no hauria trobat en mi un terreny tan fràgil, tan malleable, tan trencadís.

De petita, plorava el dia del meu aniversari. En el moment en què els comensals entonaven la cançó tradicional amb una lletra semblant en totes les famílies que conec, mentre s'acostava cap a mi el pastís amb algunes espelmes, arrencava a plorar.

Aquella atenció centrada en mi, aquelles mirades brillants que convergien on era jo, aquella emoció col·lectiva em resultaven insuportables.

Allò no tenia res a veure amb el plaer real que en el fons sentia pel fet que organitzessin una festa en honor meu, allò no enterbolia la meua alegria de rebre regals, però en aquell moment precis hi havia una mena d'efecte Larsen, com si, en resposta a aquell enrenou col·lectiu dedicat a mi, no em pogués estar de produir un altre soroll, encara més agut, una freqüència més audible i desastrosa. Ignoro fins a quina edat es va repetir aquesta escena (la impaciència, la tensió, l'alegria, i llavors jo, davant de tot-hom, de sobte mocosa i esverada), però conservo un record precis de la sensació que m'embolcallava llavors, *per molts anys, que siguis molt feliç*, i de les ganes de desaparèixer immediatament. Un cop, quan devia tenir vuit anys, vaig fugir.

A l'època en què celebràvem els aniversaris a classe (al parvulari), recordo que la meva mare havia hagut d'escriure una nota a la mestra perquè el meu no el tingués en compte, una nota que m'havia llegit en veu alta perquè n'estigués al corrent abans de ficar-la al sobre, i en què figurava l'adjectiu *emotiva*, que jo no sabia què volia dir. No m'havia atrevit a preguntar-l'hi, conscient que el fet d'escriure a la mestra ja representava un procediment excepcional, un esforç, destinat a obtenir d'ella un procediment no menys inhabitual, un privilegi, en fi, un tracte de favor. La veritat és que, durant molt de temps, vaig creure que *emotiu* tenia alguna cosa a veure amb la quantitat de vocabulari que posseïa un individu: jo era una nena *e-mot-iva*, que patia una manca de mots, cosa que semblava explicar la meva incapacitat de celebrar l'aniversari en grup. Així vaig deduir que per viure en societat calia armar-se de mots, no dubtar a multiplicar-los, diversificar-los, captar-ne els matisos més ínfims. El vocabulari adquirit així fabricava de mica en mica una cuirassa, gruixuda i fibrosa, que permetia moure's pel món, despert i amb confiança. Però encara hi havia moltes paraules que m'eren desconegudes.

Més endavant, a l'escola primària, a l'hora d'emplenar el formulari de principi de curs, vaig continuar mentint sobre la meva data de naixement, que vaig retardar uns mesos fins a les vacances d'estiu, per precaució.

D'altra banda, al menjador escolar o a casa dels amics, en diverses ocasions (i fins i tot de gran) vaig haver d'empassar-me o de dissimular la figureta que descobria esfeïda al meu tros de tortell de Reis. Anunciar la meva victòria, ser objecte durant uns segons, o encara d'uns

minuts, de qualsevol mena d'atenció col·lectiva em resultava impossible. Per no parlar dels números de loteria guanyadors ràpidament rebregats o estripats en el moment en què calia mostrar-se per recollir el premi, fins al punt que vaig arribar a renunciar, a final de primària, a un bo de compra per valor de cent francs a les Galeries Lafayette, a la festa de fi d'any. Recordo que vaig avaluar la distància que em separava de l'escenari —calia arribar-hi sense ensopegar, amb naturalitat i desimboltura, pujar uns graons, segurament donar les gràcies a la directora de l'escola— i vaig arribar a la conclusió que no pagava la pena.

Ser el centre d'atenció, ni que fos un moment, suportar diverses mirades alhora, era, ras i curt, implantejable.

Vaig ser una nena i una noia d'una gran timidesa, però, pel que recordo, aquell handicap es manifestava sobretot davant del grup (és a dir, quan es tractava de tres o quatre persones alhora). La classe, en particular, va ser per a mi la primera expressió d'una entitat col·lectiva que no va deixar mai d'aterrir-me. Fins al final de la meva escolarització, vaig ser incapaç de dormir la nit d'abans dels dies en què havia de recitar en veu alta o fer una exposició, i m'estaré de parlar de les estratègies evasives que durant molt de temps vaig desenvolupar per intentar evitar de prendre la paraula en públic.

En canvi, des de ben joveneta, tinc el record d'haver demostrat prou comoditat en el cara a cara i una autèntica capacitat per conèixer l'Altre, a partir del moment en què adoptava la forma d'un individu i no d'un grup, per crear un lligam amb ell. Arreu on he anat, on he estat, sempre

he trobat algú amb qui jugar, parlar, riure, somiar, arreu per on he passat he trobat amics i amigues i he teixit relacions duradores, com si molt aviat hagués percebut que la meva salvaguarda afectiva hi estaria en joc. Fins que vaig conèixer la L.